

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศตามระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก และภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็ง และศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิต ภาคการเกษตรและการประกอบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธมิตรภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้น และเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีอยู่ในสังคมไทยได้อย่างสมบูรณ์ได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนใน ปี พ.ศ. 2558 ฉะนั้นการสร้างความรู้พร้อมด้านการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 9)

จากหลักการข้างต้นรัฐบาลจึงกำหนดพันธกิจที่สำคัญโดยเน้นการพัฒนาประเทศบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งภูมิปัญญา และทิศทางการพัฒนาประเทศ ยังคงยึดแนวคิดในการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่ “เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เป็นการพัฒนาสู่ความพอเพียงที่ปรับจากการมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาที่ยึดคนเป็นตัวตั้งให้ความสำคัญกับผลประโยชน์และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนเป็นหลัก และใช้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งมีหลักสำคัญ คือ ปรับวิธีคิดและวิธีการพัฒนาจากแยกส่วนตามภารกิจและหน้าที่

มาเป็นแบบบูรณาการเชื่อมโยงทุกมิติ ให้เกิดความสมดุล ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคน
 ผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนนั้นในแผนฯ ให้มีการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้คน
 ไทยได้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการ
 ดำรงชีวิต และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 44,72) จะเห็นได้ว่าใน
 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ได้ให้ความสำคัญกับ
 การศึกษาที่บูรณาการร่วมกับหลักแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับปรัชญาของสำนักงาน
 ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ให้ไว้ คือ คิดเป็น หมายถึง
 สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องการให้นักศึกษา กศน.
 ที่สำเร็จการศึกษาจาก กศน. ออกไปแล้วคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหนึ่ง คือ การเป็น
 บุคคลที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปประกอบอาชีพหรือเลี้ยงชีพได้อย่างสร้างสรรค์
 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการส่งเสริมตามอัธยาศัย. 2551 : 8-9) ลักษณะอัน
 พึงประสงค์ของนักศึกษาดังกล่าว จึงใช้เป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการประเมินศักยภาพผู้นำ
 สถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษารอบ 2 ว่ามีคุณภาพ และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็น
 เลิศได้

การจะเป็นผู้นำสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษารอบ 2 ที่มีคุณภาพ และนำพา
 สถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศได้นั้น ธีระ รุญเจริญ (2555 : 128-129) ได้ให้แนวคิดว่าต้องมี
 ลักษณะที่ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะพื้นฐานธรรมชาติเดิมเป็นทุน 2) การศึกษา
 และ3) บุคลิกภาพ พื้นฐานธรรมชาติเดิมเป็นทุน ข้อหนึ่ง คือความรู้ลึก และความรอบรู้
 หนึ่งในนั้นคือ ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการวิจัย ลักษณะดังกล่าว
 จำเป็นต้องอาศัยการเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงาน
 เลขาธิการสภาการศึกษา (2555 : 1-2) ที่ได้ประมวลคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาด้าน
 สถิติปัญญาที่เอื้อต่อการจัดและบริหารการศึกษาด้าน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 จำนวนหลายข้อ หนึ่งในนั้น คือ การเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ สำหรับคุณลักษณะ
 ด้านบุคลิกภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่มีจินตนาการ ส่วนคุณลักษณะด้าน
 การงาน ผู้บริหารต้องสามารถพัฒนา และใช้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาจนเกิดผลงานที่
 มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ นั้นหมายถึงการใช้นวัตกรรมในการบริหารงาน อีกทั้งลักษณะของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่
 กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ขาดไม่ได้เลยในการเป็นผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้บริหาร

ต้องมีความเป็นผู้นำ ในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 2-4)

สอดคล้องกับแนวคิดของซีระ รุณเจริญ (2555 : 141) ที่กล่าวว่าคนที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ต้องมีบุคลิกภาพของการเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ด้วย นอกจากนั้น แมกซ์เวลล์ (Maxwell, 2555 : 137-152) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ เขาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำว่ามีอยู่ 5 ระดับ (The 5 Levels of Leadership) เขาให้แนวคิดว่าการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆขึ้นเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าใคร คือผู้นำที่แท้จริง ซึ่งลักษณะของภาวะผู้นำดังกล่าวจะอยู่ในระดับ 3 ระดับการสร้างผลงานภาวะผู้นำในระดับนี้เป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่าผู้นำเป็นผู้นำที่มีเพียงตำแหน่ง หรือเป็นผู้นำอย่างแท้จริง ผู้นำที่ดีจะสร้างสรรค์ผลงานใหม่เสมอ และผลงานนั้นสามารถพัฒนาองค์กรไปอย่างต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นภาวะผู้นำในระดับที่ 3 นั้นจะสามารถสร้างทีมงานให้เป็นทีมงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ได้เช่นเดียวกัน แมกซ์เวลล์ (Maxwell, 2555 : 139) สอดคล้องกับแนวคิดของ เบลเลนกา (Bellanca, 2001 : 473) ที่กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ จะส่งผลให้ครู มีความคิดสร้างสรรค์เช่นเดียวกัน ฉะนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดสร้างสรรค์ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์เช่นเดียวกัน จะเห็นว่าพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลต่อการทำงานโดยรวมหรือมีผลกับบุคลากรโดยตรง ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ก่อนใคร

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ทราบว่าหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย หรือไปสู่ความเป็นเลิศได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีลักษณะของการเป็นเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ เพราะผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นต้นแบบและเป็นมาตรฐานให้ผู้อื่นยึดเป็นตัวอย่างได้ สำหรับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบัน มีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,047 คน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555 : 3) มีปรัชญา กศน. รวมทั้งหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักศึกษา กศน. คิดเป็น ดังนั้นจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อรองรับกับภาระงานที่มีความยืดหยุ่นตลอดเวลา แต่จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2549 -2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งในแบบรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษารอบสาม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ภายใต้วัดการณ์หรือตัวอย่างการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาพบว่ามีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร้อยละ 23.81 ที่ปรากฏนวัตกรรม และสิ่งดีเด่น รวมทั้งการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และนวัตกรรมสร้างสรรค์จากการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ยกตัวอย่างเช่นการหารูปแบบเตาเผาถ่านแบบไร้ควันสำหรับชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองจะเข็ญ จังหวัดจะเข็ญ การทำข้อสอบ Birot Box เป็นข้อสอบภาคสนามเพื่อประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ การทำน้ำดื่มชุมชน ไฟหลวง และ โครงการ โยมสแต่ย์โครงการดั่งสวย น้ำใส ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางบาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ในนาม “บาติกดารา” ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เป็นต้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2555 : เว็บไซต์) ตัวเลขร้อยละ 23.81 ดังกล่าว ยังถือได้ว่าเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างน้อย แม้ภาพรวมของมาตรฐานที่ 4 การบริหารจัดการจะมีคะแนนโดยเฉลี่ยที่ระดับ 3.03 อยู่ในระดับคุณภาพดีซึ่งเป็นตัวเลขที่ขัดแย้งกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมากมีระบบการบริหารจัดการที่ดีแต่ควรให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่หลากหลาย ซึ่งปัจจุบันถือว่าเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นที่ผู้บริหารต้องมี

ดังนั้นหากพบว่า โมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดก็สามารถนำมาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ และปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหรือสร้างเกณฑ์ประเมินหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลไปสู่การดำเนินงานของครู กศน. ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้แก่นักศึกษา กศน. ต่อไป อีกทั้งสามารถนำ

ตัวบ่งชี้ที่ผ่านการพัฒนามีคุณภาพไปใช้ในการฝึกอบรมเตรียมบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่ง
ผู้บริหารสถานศึกษา และใช้เป็นแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ในแต่ละองค์ประกอบหลัก และ
องค์ประกอบย่อย ควรมีอะไรบ้าง
2. โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อทดสอบความสอดคล้องของ โมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่สร้างและพัฒนาขึ้น
กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการวิจัยเป็นข้อมูลที่วิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดทฤษฎีของ แฮร์ และคณะ (Hair and others. 2010 : 101) ที่กล่าวว่า การวิจัยที่มีลักษณะการทดสอบเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้และความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 350 จึงจะถือว่าเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ทาโร ยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 40) ระดับความเชื่อมั่น 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน สำหรับในแต่ละภาคผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเทียบสัดส่วน เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนอำเภอที่มีในแต่ละภาค จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดย

2.1 สุ่มจังหวัดในประเทศไทยมาจากชั้นที่เป็นภาคภูมิศาสตร์ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนจากทุกภาค วิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับ แนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 45-46) และสุรวาท ทองบุ (2550 : 74-77)

2.2 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยทำการสุ่มอำเภอ โดยให้ทุกอำเภอในจังหวัด ตัวอย่างมีโอกาสถูกเลือกโดยเท่าเทียมกัน โดยวิธีการจับสลาก โดยผู้วิจัยได้เขียนชื่อ ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอของแต่ละภาคใส่กล่อง และเขย่าให้คละกั่นไป จากนั้นจึงหยิบมาทีละแผ่นจนกว่าจะครบตามจำนวนที่ต้องการของแต่ละภาค วิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับ แนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 45-46) และสุรวาท ทองบุ (2550 : 74-77)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อย 12 องค์ประกอบ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัย ได้ใช้เป็นตัวแปรแฝง (Latent variables) ใน โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ (Observed variables) มีรายละเอียด ดังนี้ คือ 1) มิจินตนาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบย่อยด้านคิดใหม่ (2) องค์ประกอบย่อยด้านคิดแก้ปัญหา (3) องค์ประกอบย่อยด้านคิดเชิงอนาคต 2) ด้านมีความซื่อหุ่่น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบย่อยด้านปรับตัว (2) องค์ประกอบย่อยด้านปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน และ (3) องค์ประกอบย่อยด้านกำหนดเป้าหมาย 3) ด้านมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ (1) องค์ประกอบย่อยด้านจัดการการเปลี่ยนแปลง (2) องค์ประกอบย่อยด้านสร้างกลยุทธ์ และ (3) องค์ประกอบย่อยด้านบริหารงานอย่างมืออาชีพ 4) ด้านมีความคิดริเริ่ม ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบย่อยด้านคิดทันสมัย (2) องค์ประกอบย่อยด้านเป็นต้นแบบ และ (3) องค์ประกอบย่อยด้านมีไหวพริบ

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยไว้ 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิด และร่างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระหว่าง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556

ระยะที่ 3 การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเพื่อการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษา หมายถึง สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ กศน. ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2555

3. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ใช้บ่งบอกถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการทดสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการรวมองค์ประกอบของการมีจินตนาการ มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่ม และมีวิสัยทัศน์

4. ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดลักษณะเป็นบุคคลที่มีจินตนาการ มีความยืดหยุ่น มีวิสัยทัศน์ และมีความคิดริเริ่มของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้นำที่มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีจินตนาการ มีความยืดหยุ่น มีวิสัยทัศน์ และมีความคิดริเริ่ม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ดังนี้

5.1 มีจินตนาการ หมายถึง กระบวนการคิด การสร้างภาพ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ของมนุษย์ที่มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์ ให้เกิดการสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ พฤติกรรมใหม่ กระบวนการดังกล่าวเกิดอาจเกิดจากประสบการณ์ ทักษะคติที่เปิดกว้าง หรือเสรีภาพทางความคิด และกระบวนการนั้นจะสามารถประมวลผลจากสมอง นำไปสู่การพัฒนาเป็นวิธีการทำงาน การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวอาจเกิด หรือไม่เกิดขึ้นก็ได้ในอนาคต โดยวัดได้จากองค์ประกอบย่อย คิดใหม่ คิดแก้ปัญหา และคิดเชิงอนาคต

5.1.1 คิดใหม่ หมายถึง การคิด การใคร่ครวญ ไตร่ตรอง คาดคะเนที่ฟังมีขึ้น วิธีการดำเนินการใหม่ การสร้างต้นแบบของตนเอง การทำสิ่งเดิมให้ดีขึ้น สามารถเกิดขึ้นได้อย่างหลากหลาย สะท้อนให้เห็นถึงความคิด และการเปลี่ยนแปลงในองค์กร โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ คิดนวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง มี Best Practice ของตนเอง และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำนวัตกรรม

5.1.2 คิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดวิเคราะห์ สถานการณ์ การหาคำตอบของปัญหา การพิจารณาผลและหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหา ให้ดีที่สุด อาจใช้ประสบการณ์ที่ค้นพบด้วยตนเองที่เกิดจากการสังเกต การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความ นำไปสู่บทสรุปเพื่อได้วิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ นำประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามาประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา มีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายและเหมาะสม และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

5.1.3 คิดเชิงอนาคต หมายถึง ความสามารถในการฉายภาพแนวโน้ม การประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตโดยใช้หลักคาดการณ์ที่เหมาะสม โดยใช้หลักในการคิดต้องคิดอย่างมีเหตุมีผล ไม่ใช่การคาดคะเน เป็นการคิดเพื่อวางแผนการทำงาน เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในการทำงานในอนาคต โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้วิเคราะห์แนวโน้มการ

ทำงานได้อย่างเหมาะสม วางแผนการทำงาน จากการประเมินสถานการณ์ และแนวโน้มความเป็นไปได้ มองเห็นประโยชน์ของโอกาสที่เกิดขึ้น นำไปสู่ความสำเร็จในอนาคต และตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นฐาน

5.2 มีความยืดหยุ่น หมายถึง การยอมเปลี่ยนแปลงตนเองของบุคคลให้สามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ และเปิดใจกว้างสำหรับสิ่งใหม่ การปรับเปลี่ยนแผนการทำงาน วิธีการทำงาน และการเข้าใจข้อจำกัดและผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น และยอมรับในเงื่อนไขข้อกำหนดเพื่อลดปัญหาและความขัดแย้ง โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพของการทำงาน โดยวัดได้จากองค์ประกอบย่อยปรับตัว เปลี่ยนวิธีการทำงาน และกำหนดเป้าหมาย

5.2.1 ปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัว พยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง การเปลี่ยนแปลงแนวคิด การควบคุมสถานการณ์ การพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การลดแรงปะทะ ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมจนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ปราศจากความคับข้องใจ เพื่อความสำเร็จหรือประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ที่เป็นแบบอย่างในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ (ที่มีความวิกฤต) ได้อย่างเหมาะสม และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับเงื่อนไขที่เกิดขึ้นจากการทำงานได้ตามสถานการณ์

5.2.2 เปลี่ยนวิธีการทำงาน หมายถึง ความสามารถ ทักษะความรู้ ประสบการณ์ และอำนาจ ที่มีของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ครอบคลุมตัวบ่งชี้ เปลี่ยนกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการคิดวิธีการทำงาน และส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการคิดวิธีการทำงาน

5.2.3 กำหนดเป้าหมาย หมายถึง ความมุ่งมั่นในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยความมุ่งมั่นนั้นเกิดจากการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ทำงานมุ่งผลสำเร็จ สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา และระบุความต้องการของสถานศึกษาต่อกิจกรรม และนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

5.3 มีวิสัยทัศน์ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมแสดงออกถึงการมีความคิดเร็ว คิดกว้าง คิดไปถึงอนาคต รวมทั้งสามารถสร้างกลยุทธ์ เพื่อนำมาใช้ในการ

ทำงาน มุ่งเน้นความสำเร็จของงาน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยวัดได้จาก องค์ประกอบย่อยจัดการการเปลี่ยนแปลง สร้างกลยุทธ์ และบริหารงานอย่างมืออาชีพ

5.3.1 จัดการการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การเปลี่ยนบุคลากร เปลี่ยน

โครงสร้าง เปลี่ยนเทคโนโลยี เปลี่ยนทิศทางการทำงาน เปลี่ยนวิธีการทำงาน หรือเปลี่ยน สิ่งอื่นในองค์กร เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดย วัดได้จากตัวบ่งชี้ที่กำหนดเป้าหมายการทำงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายจุดเน้น ของสำนักงาน กศน. กำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนว ทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายจุดเน้นที่สำนักงาน กศน. ประเมินผลการ ดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายจุดเน้นที่สำนักงาน กศน. กำหนด ทำงานโดยมอบอำนาจให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และชี้้นำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงคุณค่า ของเป้าหมาย

5.3.2 สร้างกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนทำงาน การสร้างวิธีการทำงาน

การใช้เทคนิคใหม่เพื่อให้องค์กรสามารถปรับแก้สถานการณ์เพื่อดำเนินงานบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้มี กลยุทธ์ของสถานศึกษา ดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่วางไว้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างกลยุทธ์สถานศึกษา ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการ สร้างกลยุทธ์ และมีการประเมินผลการใช้กลยุทธ์

5.4 มีความคิดริเริ่ม หมายถึง ความพยายามที่จะเริ่มต้นทำงานด้วยวิธีการใหม่ การ ที่จะได้รับแนวคิดใหม่ หรือผลผลิตใหม่ หรือเกิดจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว กระบวนการใหม่มาใช้ ทำงานได้อย่างเป็นระบบทันสมัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็น แนวทางสามารถเป็นต้นแบบให้ผู้อื่น ได้โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้คิดค้นสมัย เป็นต้นแบบ และมี ใจหาพบ

5.4.1 คิดค้นสมัย หมายถึง การสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อนำมาปรับปรุงองค์กร

สู่ความเป็นองค์กรที่ทันสมัย ยอมรับสิ่งใหม่มากกว่าสิ่งที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สิ่งใหม่แทนของเดิมให้ทันกับความก้าวหน้าของสังคม โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้คิดวิธีการทำงาน ที่แตกต่างจากผู้อื่น สามารถกำหนดทิศทางการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง

5.4.2 เป็นต้นแบบ หมายถึง การมีต้นแบบในฐานะเป็นแม่แบบมีแนว
 คำเนินการใดๆ ที่สามารถสร้างรูปแบบที่แตกต่างจากบุคคลอื่น และสามารถนำเสนอรูปแบบ
 การกระทำนั้นได้อย่างโดดเด่น เป็นแบบอย่างการทำงานให้ผู้อื่นได้เรียนรู้ เชิงประจักษ์ และ
 ต้องการปฏิบัติตาม โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ศึกษา Best Practice ของสถานศึกษาอื่น และ
 ประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาตนเอง สถานศึกษาอื่นนำ Best Practice ของสถานศึกษาไป
 ประยุกต์ใช้ และได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติจากต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่น

5.4.3 มีไหวพริบ หมายถึง ความฉลาด มีปัญญาไวรู้เท่าทันการกระทำใดๆ
 จนมีอิทธิพลทางความคิดเหนือผู้อื่นแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว การมี
 ความคิดสร้างสรรค์ที่โดดเด่นกว่าผู้อื่นสามารถบรรลุการทำงานทุกอย่างประสบ
 ความสำเร็จ โดยวัดได้จากตัวบ่งชี้ มีความสามารถในการวิเคราะห์และนำไปสู่การปฏิบัติ
 สามารถตัดสินใจในการทำงานที่ฉับไวและถูกต้อง เชื่อมั่นในตัวเอง และเรียนรู้และเข้าใจงาน
 ได้อย่างรวดเร็ว

6. โมเดลโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง รูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์
 โครงสร้างเชิงเส้นที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ของภาวะ
 ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
 การศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

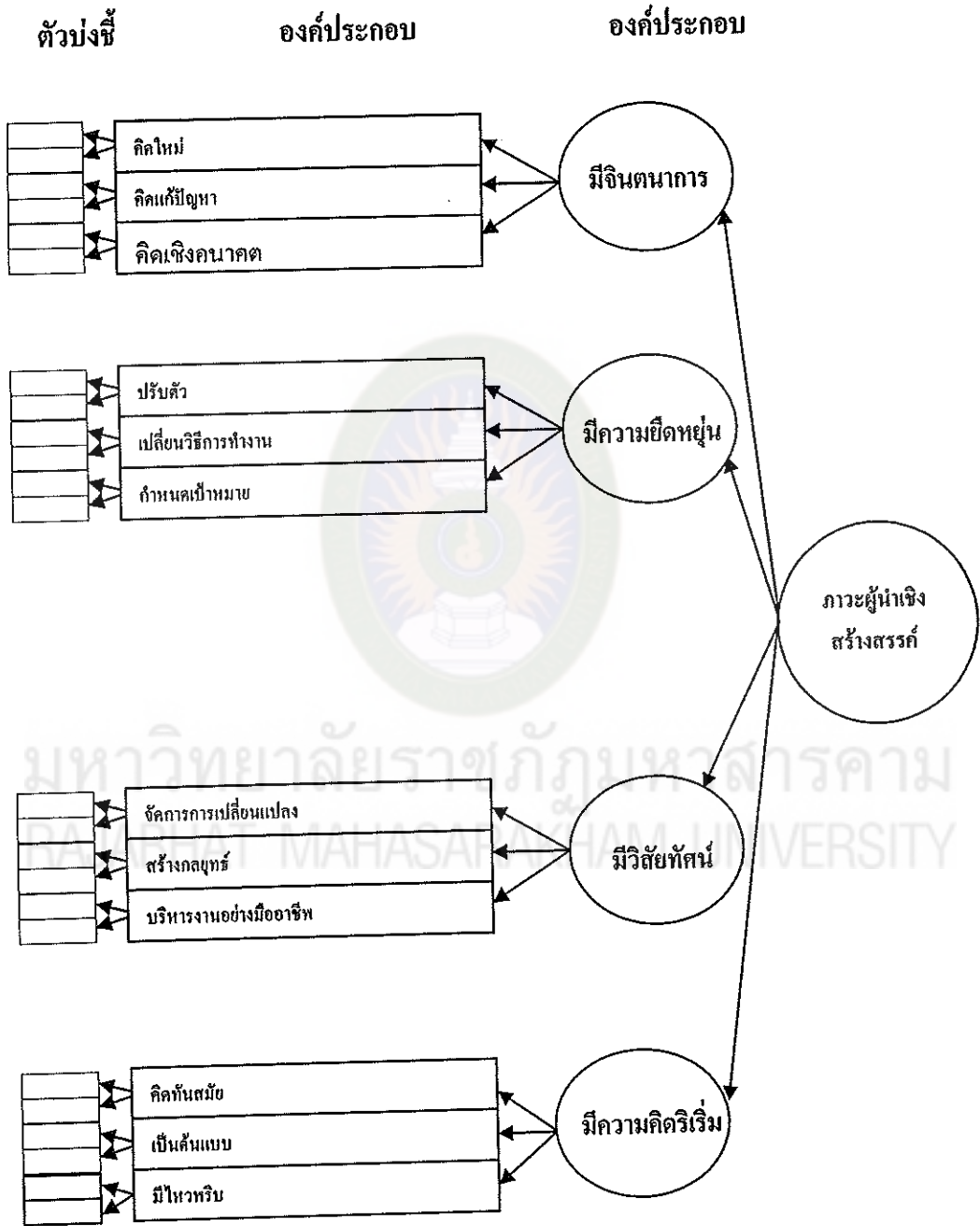
7. ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายถึง ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ โดย
 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป พบค่า 1) ค่าไคสแควร์ (Chi
 Square) มีค่าต่ำหรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมีความน่าจะเป็นหรือค่า p - value สูงกว่า 0.05 2)
 ค่าดัชนีความกลมกลืนหรือค่า GFI (Goodness of Fit Index) และค่าดัชนีวัดระดับความ
 กลมกลืนที่ปรับแก้แล้วหรือค่า AGFI (Adjust Goodness of Fit Index) มีค่าตั้งแต่ 0.09 – 1.00
 และ 3) ค่า RMSEA มีค่าต่ำกว่า 0.05

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์และ
 สังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการรวมทั้งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เลือกจาก

ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ แล้วสรุปเป็น โมเดลการวัดเพื่อใช้ในการทดสอบความสอดคล้องของ โมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ กับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบองค์ประกอบย่อย 12 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 46 ตัวบ่งชี้สามารถอธิบาย และแสดงได้ดังแผนภาพที่ 1

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้รวมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 1) มีจินตนาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบย่อยด้านคิดใหม่ (2) องค์ประกอบย่อยด้านคิดแก้ปัญหา (3) องค์ประกอบย่อยด้านความคิดเชิงอนาคต องค์ประกอบหลัก 2) ด้านมีความยืดหยุ่น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบย่อยด้านปรับตัว (2) องค์ประกอบย่อยด้านปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน และ (3) องค์ประกอบย่อยด้านกำหนดเป้าหมาย องค์ประกอบหลัก 3) ด้านมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ไหวพริบ จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็น โมเดลความสัมพันธ์ โมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ ที่จะใช้เป็น 3 องค์ประกอบ (1) องค์ประกอบย่อยด้านการจัดการเปลี่ยนแปลง (2) องค์ประกอบย่อยด้านสร้างกลยุทธ์ และ (3) องค์ประกอบย่อยด้านบริหารงานอย่างมืออาชีพ องค์ประกอบหลัก 4) ด้านมีความคิดริเริ่ม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบย่อยด้านคิดทันสมัย (2) องค์ประกอบย่อยด้านเป็นต้นแบบ และ (3) องค์ประกอบย่อยด้านมีกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual Framework) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแสดงได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดเบื้องต้น โมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำ
 เจิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
 อรรถาศัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในเชิงวิชาการ

1.1 โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หากผลการทดสอบพบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จะช่วยให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา และสามารถนำไปดำเนินการวิจัยต่อเนื่องหรือพัฒนาให้สมบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หากผลการทดสอบพบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้เพื่อการวิจัยประเภทอื่นต่อไปได้ เช่น การสร้างโมเดลสมการ โครงสร้างการวิจัยและพัฒนา หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการประยุกต์ใช้

2.1 ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ได้รับการยืนยันด้วยกระบวนการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหรือสร้างเกณฑ์ประเมินหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะยังผลไปสู่การเรียนรู้ที่มีคุณภาพของนักศึกษา กศน. ต่อไป

2.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำตัวบ่งชี้ที่ผ่านการพัฒนามีคุณภาพ ไปใช้ในการฝึกอบรมเตรียมบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา และใช้เป็นแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย